

2013

BILTEN10

PSSS UŽICE

Oktobar 2013.

31-oktobra 13

SADRŽAJ BILTENA

Tema: Čuvanje krompira

- **dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo**

Tema: KUPINA - LOCH NES sve traženija

- **dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo**

Tema: Bakteriozne bolesti leske

- **dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja**

Tema: Saveti poljoprivrednim proizvođačima za korišćenje pesticida

- **dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja**

Tema : Istočnofrizijska ovca

- **dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo**

Tema: Agroponuda – internet prodaja poljoprivrednih proizvoda

- **dipl. ing. Bojana Nešić, savetodavac za agroekonomiju**

Tema: Podizanje zasada crne ribizle

- **dipl. ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo**

Tema: Faktori koji utiču na proizvodnju ovčijeg mleka

Tema: Zasušivanje ovaca

- **dipl. ing. Dejan Stanković, savetodavac iz oblasti stočarstva**

Stanje useva - Ljubodrag Pantelić, dipl. ing

Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina : Prskanje jabučastog, koštičavog voća i maline u opadanju lista

- **dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik**

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

- Dipl.ing, Miroslav Milivojević- direktor i stručni saradnik za stočarstvo
- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić ,savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo

Osnovna delatnost „Poljoprivredne stručne službe Užice“ iz Užica je pružanje saveta odabranim i ostalim domaćinstvima na području svoga rada , koja se ostvaruje kroz:

- predavanja
- održavanje radionica
- davanje saveta u Službi
- davanje saveta telefonom
- davanje saveta na imanjima zemljoradnika
- davanje saveta putem lokalnih radija i televizije
- davanje saveta putem biltena, plakata i brošura
- postavljanje demonstracionih ogleda
- održavanje poljoprivrednih izložbi –sajmova
- pomoć zemljoradnicima oko upisa i obnove u Registru P.G.
- blagovremeno upoznavanje P.G. sa pojedinim uredbama
- upoznavanje P.G. sa načinom i vremenom podnošenja dokumentacije radi
- ostvarivanja sredstava po pojedinim uredbama.

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266

e- mail: pssuzice@sbb.rs

ČUVANJE KROMPIRA

Krompir se tokom zime može uspešno čuvati u improvizovanim ili specijalno konstruisanim skladištima. U takvim skladištima je najbolje koristiti vazduh rashlađen veštačkim putem.

Za uspešno čuvanje krompira treba obezbediti :

- dobro tehničko rešenje izgrađenog skladišta
- fiziološki dozrele krtole
- krtole treba da su suve, bez mehaničkih oštećenja, mehaničkih primesa
- zdrave krtole
- hemijsku zaštitu krtola

Odmah po unošenju krompira vršiti provetravanje skladištasa umereno toplim spoljnim vazduhom od oko 15 – 18 °C. Poželjno je da vlažnost vazduha bude >80%.

Takođe treba obezbediti dobar protok vazduha od 100m³/m³ krompira na čas. Nakon zarašćivanja povreda unetog krompira, temperatura se postepeno spušta 1 - 2 °C na dan, kako ne bi došlo do „znojenja“ krompira.

Tokom čuvanja krompira dolazi do gubitka u količini i kvalitetu. Gubici nastaju zbog isparavanja vode preko pokožice(transpiracija) i usled disanja (respiracija). Usled ova dva faktora krompir vađen u jesen ima gubitke u prvom mesecu skladištenja 2 – 3%, a u naredna četiri meseca 0,5 – 0,8%. Posle toga se gubici naglo povećavaju, naročito u prolećnim mesecima i u vreme klijanja.

Značajno u gubicima mogu učestvovati i specifične skladišne bolesti.

Ukoliko se provetravanje skladišta radi spoljnim vazduhom treba ga ubacivati tokom noći, rano ujutro tj.kada su niže temperature i veća vlažnost.

Optimalne temperature čuvanja krompira u skladištu su:

- semenski krompir 3 - 4 °C
- krompir za čips 7 - 10 °C
- krompir za pomfrit 6 - 8 °C
- krompi za stočnu ishranu 5 - 7
- VLAŽNOST VAZDUHA 95%

Ako se kod merkantilnog krompira temperatura spusti ispod +3 °C isti dobija sladunjav ukus zbog povećanog šećera, a samim tim mu pada kvalitet.

Za višemesečno čuvanje krompira pogodne su sorte sa dugim periodom mirovanja klice.

Relativno uspešno se krompir može čuvati u izolovanim podrumima i trapovima.

Trapovi su značajni skladišni prostori za krompir, kod velikog dela malih i srednjih proizvođača.

Postupak čuvanja u improvizovanim skladištima treba da bude isti kao i u namenskim skladištima.

Ljubodrag Pantelić, dipl.ing.

KUPINA - LOCH NES sve traženija

Prva je stvorena evropska sorta bez trnja na poluuspravnim izdancima. Rano vreme zrenja (početak jula) ubiranje plodova traje duže u odnosu na druge sorte odnosno traje sve do kraja septembra. Dobra rodnost i izuzetan kvalitet ploda, glavne su preporuke zbog čega ovu sortu masovnije treba širiti u proizvodnji. Izdanci su srednje bujni, poluuspravni, bez bodlji. Zahteva naslon. Relativno je otporna prema zimskim mrazovima i najznačajnim bolestima kupine. Visoko je prinosa sorta, što je čini sve popularnijom u svetu. Plod je krupan (oko 7,0 g), izduženo konusan, kvalitetan, sa visokim sadržajem rastvorljive suve materije (do 13,0%). Odlične je čvrstoće mezokarpa, sjajno crne boje, bez izražene sklonosti ka reverzibilnosti crvene boje nakon berbe ili u toku skladištenja. Ukus ploda je prilično sladak i aromatičan. Odlična je za upotrebu u svežem stanju, za zamrzavanje i različite vidove prerade.

Plodovi u svežem stanju pakuju se u male posude (125 i 250 gr). Plodovi ovako upakovani na temperaturi od plus 2- 4°C ostaju sveži do 12 dana i mogu da izdrže transport do vrlo udaljenih tržišta. Za prodaju plodova u svežem stanju, treba ih brati u fazi 60 % fiziološke zrelosti i brzo pothladiti.

Razmak sadnje ove kupine je nešto gušći u odnosu na druge sorte. Najčešće se primenjuje razmak sadnje 1x 2,5 m ili 1x 3 m tj. 4.000 ili 3.330 komada sadnica, što zavisi od raspoložive mehanizacije. Mogu se koristiti kontejnerske sadnice i sadnice koje se vade direktno sa korenovim sistemom. Poželjno je sadnice pre sadnje potopiti u rastvor prihrane za bolje ukorenjavanje 0,1% (10:40:10) i sredstva za zaštitu 0,1% (Ridomil Gold ili PrevikurEnergy) u trajanju od 5 minuta.

Kupina najbolje rezultate postiže na blago kiselim zemljištima (pH6). Orjentaciona norma đubrenja (40t/ha) stajnjaka dobro zgorelog, (500 kg/ha 8:16:24) mineralnog đubriva. Poželjno je đubrenje vršiti u trakama kuda će biti zasnovani redovi. Neophodno je u zemljište po celoj površini rasturiti neki od zemljišnih insekticida (Galation 20 kg/ha).

Kupina ima potrebu i za navodnjavanjem. Obavezno je planirati instaliranje sistema (kap po kap) jer je kroz njega moguće vršiti i đubrenje odnosno unošenje onih elemenata koji su biljci najpotrebniji u određenoj fenofazi razvoja.

Da bi izbegli štetan uticaj prekomernog osunčavanja moramo postaviti mreže za zasenjivanje. Ove mreže mogu da smanje temperaturu za 4 do 6 °C i sunčevo zračenje za 40%. Prinos i kvalitet plodova se znatno poboljšava.

Radulović Andrija dipl. ing.

Bakteriozne bolesti leske

U svetskim naučnim krugovima opisane su četiri vrste bakterija koje izazivaju značajna bakterijska oboljenja na leski.

Xanthomonas arboricola pv.corylina-prouzrokovatelj bakteriozne plamenjače

Pseudomonas avellanae-prouzrokovatelj bakterioznog raka

Pseudomonas syringae pv.coryli-prouzrokovač bakterioznog uvenuća grana i letorasta
Agrobacterium tumefaciens-prouzrokovač bakterioznog raka korenovog vrata

Kod nas je zabeležena i proučavana samo *Xanthomonas arboricola* pv.*corylina*-prouzrokovač bakteriozne plamenjače.

Prve podatke o pojavi *Xanthomonas corylina* objavio je Šutić(1956). Tokom 2008.godine,na gajenoj leski na na više lokaliteta uočeni su simptomi oboljenje bakteriozne prirode(Obradović i Ivanović,2008).

Simptomi se ispoljavaju na pupoljcima,lišću,letorastima,deblu..Prvi simptomi uočavaju se na pupoljcima,koji dobijaju braon boju i često se ne otvaraju Na lišću se javljaju pege,nekroza i često lišće ostaje slepljeno za letoraste tokom zime. Izumiranje mladih grančica i letorasta je glavni simptom.U osnovi jednogodišnjih i dvogodišnjih letorasta javljaju se prstenaste pege koje se šire i dovode do sušenja i izumiranja zaraženih letorasta.Slične promene zahvataju koru grana i stabla.Na granama zahvaćenim infekcijom formiraju se rak-rane.

Bolest se prenosi zaraženim sadnim materijalom.Bakterija se umnožava na mladim i zaraženim biljkama,sa kojih se prenosi na zdrave kišnim kapima,vetrom ili alatom za orezivanjem,dok prenošenje insektima od manjeg značaja.Značajan izvor inokuluma predstavljaju rak-rane,dok su zaraženi pupoljci od manjeg epidemiološkog značaja.Biljke su najosetljivije tokom jeseni i zime, kada su pupoljci skoro potpuno formirani.Ako se infekcija ostvari u septembru, prvi simptomi zaraze su vidljivi u martu ili aprilu naredne godine.Kišovito vreme i temperature oko 20 °C su povoljne za nastajanje infekcije. Naročito su osetljivi mladi zasadi koji su dodatno oslabljeni slabom ishranom.

U cilju sprečavanja pojave i širenja bolesti ,preporučuju se karantinske i ostale fitosanitarne mere.Najznačajnija mera u prevenciji bolesti je upotreba zdravog sadnog materijala.Kad je bolest već prisutna,potrebno je pratiti pojavu prvih simptoma bolesti koje se ispoljavaju početkom proleća i tokom leta.Oboleli biljni delovi,zaražena stabla i mladi izdanci koji rastu iz osnove žbuna moraju se ukloniti iz zasada i uništiti spaljivanjem.Dosadašnja istraživanja ukazuju da gajenje biljaka na teškim,glinovitim,slabo dreniranim zemljištima kisele reakcije povećava osetljivost prema patogenu i doprinosi jačoj pojavi bolesti.Efikasnost u zaštiti leske može se postići primenom bakarnih jedinjenja 3-4 puta u toku vegetacije.Prvim tretiranjem biljaka u proleće sprečava se primarna infekcija biljaka,drugi tretman štiti od moguće reinfekcije usled različitih faktora(povreda,..).Poslednjim tretiranjem u jesen,nakon opadanja lišća,pravi se zaštitna barijera za prodiranje patogena u pupoljke i biljna tkiva.

Zorica Lazić,dipl.ing.

Saveti poljoprivrednim proizvođačima za korišćenje pesticida

Izaberite najpogodniji pesticid za vaše gajene biljke, u zavisnosti od bolesti i štetočine koje želite da suzbijate. Ako ne znate, konsultujte stručnjaka.

Kada planirate da primenjujete pesticide koje nikada ranije niste koristili, konsultujte se sa stručnjacima i pitajte ih kako da ih koriste.

Kada kupujete pesticide, sami proverite imena i upotrebu.

Uz to, pre nego što kupite pesticide, pažljivo proverite pakovanje. Nemojte da kupujete proizvod sa oštećenim pakovanjem ili ambalažu koja curi. Nemojte da kupujete ni proizvod sa polomljenim zatvaračem na ambalaži.

Pazite kada vozite pesticide do vaše kuće. Bolje je ne prevoziti pesticide autobusom ili nekim drugim javnim transportnim sredstvima. Ako mora da koristite javni prevoz, ne

unosite pesticide u kola gde ima još putnika. Takođe, proverite da nema namirnica uz pesticide.

Kada prevozite pesticide kamionom ili drugim sredstvom, ne stavljajte teške stvari preko pakovanja sa pesticidima! U protivnom, pakovanja bi se mogla polomiti ili ugnječiti što bi bilo veoma opasno. Vodite računa kada tovarite pesticide.

Ako ste u toku transporta prosuli pesticide, najpre udaljite ljude i životinje sa tog mesta. Zatim nabacite materijale kao što su pesak, strugotina i sl. da upiju prosute pesticide.

Posle otklanjanja prosutih pesticida, dobro oprati to mesto vodom.

Ako se pesticidi nanesu na kožu ili odelo, dobro ih isprati vodom i sapunom. Sapun ne samo da ispira pesticide, nego i ubrzava njihovo razlaganje. Nikada ne jesti niti davati životinjama hranu zagađenu pesticidima. Takvu hranu treba zapaliti ili zakopati u zemlju. Držati pesticide na suvom, hladnom i mračnom mestu. Ne držati ih na mestu koje je direktno izloženo svetlosti, niti na toplom i vlažnom mestu.

Takođe, pesticide držati zaključane i zabraniti pristup neovlašćenim licima i deci. Ne ostavljati pesticide u blizini hrane ili staja.

Tečni pesticidi se obično razblažuju za primenu. Razblažiti i strogo se pridržavati upustva na etiketama ambalaže. Unapred pripremiti za primenu neophodnu opremu kao što je prskalice i dr. Udaljiti decu i životinje sa mesta razblaživanja.

Proveriti da li preporučene koncentracije doziranja i razblaživanja odgovaraju onima na etiketama ambalaže. Ne praviti ni koncentrovani, ni razblaženiji rastvor od preporučenog.

Nikada ne sipati pesticide golim rukama. Pri rukovanju pesticidima obavezno nositi gumene rukavice. Pri mešanju pesticida upotrebljavati štapove ili druge naprave i neumakati ruke u rastvor pesticida.

Prilikom sipanja tečnih pesticida u prskalicu koristiti levak da ne dođe do prosipanja. U slučaju formulacije u prahu, staviti otvor vreće u otvor prskalice. Prilikom punjenja prskalice pesticidima zauzeti položaj uz vetar.

Posle punjenja prskalice, proveriti da li negde ne curi. Ne upotrebljavati pokvarenu ili prskalicu koja curi.

Takođe treba paziti gde ostavljamo preostale pesticide. Nikada ne ostavljajte preostale pesticide u prazne boce za piće, jer bi ih deca, greškom, mogla popiti.

Ne koristiti praznu ambalažu od pesticida za držanje hrane i pića. Uništiti praznu ambalažu bušenjem. Zakopati u zemlju probušenu ambalažu. Ako je ambalaža spaljiva, spaliti je posle upotrebe.

Primenjivati pesticide rano ujutru po lepom vremenu, najradije kada je vetar slab. Truditi se da se pesticidi primenjuju niz vetar. Ako se pesticidi primenjuju neposredno pre kiše, mogu se lako isprati i ne mogu dati očekivan efekat. Ako se primenjuju po jakom vetru, vetar može da ih raznese i mogu da oštete druge kulture ili obližnje kuće.

Prilikom primene pesticida nositi odela i šešire koji će pokriti što veći deo vašeg tela. Ne raditi sa izloženom kožom, niti puštati decu da rade ili da budu prisutna pri primeni pesticida.

Ako se zapaše dizne na prskalici, ne otpušavati ih ustima. Očistiti dizne stabljikama trave ili grančicama.

Prilikom primene pesticida ne uzimati hranu i ne pušiti. Ako to želite da radite, dobro prethodno operite ruke i lice.

Opremu za primenu, kao što su prskalice, dobro oprati vodom odmah posle upotrebe.

Držati opremu na odgovarajućem mestu, van dohvata dece.

Nikada ne bacati preostale pesticide u reke ili ribnjake. Zakopati ih.

Posle rada obavezno se istuširati (okupati) vodom i sapunom.

Posle rada, oprati sapunom radno odelo.

Zabraniti dugotrajan neprekidan rad po vrućini.

Pre upotrebe bilo kog pesticida uvek pažljivo pročitati upustvo na ambalaži ili u prilogu.

Milena Ćirić, dipl.ing.

Istočnofrizijska ovca

Područje nastanka je istočna Frizija, koje obiluje nizijskim predelima (polderi) pretvorenim u pašnjake s visokom vlažnošću vazduha, i bogatom pašom. Ovce imaju veliku i grubu glavu s izraženim nosnim profilom i dosta izražene suzne jamice i krupne oči. Uši su joj dosta duge i okrenute prema napred. Rasa nije rogata. Telo joj je obraslo vunom bele boje, dok su glava, uši, donji deo nogu, rep i područje oko sedne kosti obrasli tankom dlakom. Koža je tanka, elastična, ružičaste boje. Trup joj je srednje dug, dosta širok i dubok, sa fino zaobljenim rebrima. Noge su visoke i jake.

Vime im je dobro razvijeno, s izraženim sisama, pogodno za mašinsku mužu. U laktaciji koja traje 7 mjeseci daje 500-600 kg mleka i ubraja se u najmliječnije rase ovaca u svetu. Prosečna dnevna proizvodnja mleka je oko 3 kg. Rasa je visoke plodnosti (200-300%). Visina do grebene u ovaca je 75-80 cm, a u ovnova 80-85 cm. Telesna je masa ovaca 65-95 kg, a ovnova 100-120 kg.

Telo joj je prekriveno poluzatvorenim do zatvorenim runom, a prosečni je godišnji prinos vune 4-5 kg.

Nebojša Đurić dipl.ing.

Agroponuda – internet prodaja poljoprivrednih proizvoda

Prodaja proizvoda preko interneta je u ekonomski razvijenijim zemljama već duže vreme veoma zastupljena, gde veliki broj trgovaca na taj način plasira robu u širem regionu.

Internet prodaja i u Srbiji dobija na značaju, može se reći da se i na ovim prostorima razvija svest o važnosti prodaje preko interneta kako za prodavca tako i za kupce. Internet prodajom je pokriva se veći broj potrošača, tj. tržište je veće. Najjednostavnije definisano internet prodaja podrazumeva da proizvod bude dostupan kupcima iz fotelje. Živimo u vremenu kada kupci žele lakoću i udobnost kupovine.

Dobra strana ovog kanala prodaje je direktan put do kupaca. Loša strana je da je potrebno uložiti puno napora, mašte i znanja u zadobijanju njihove pažnje. Potrebno je dobro osmisliti internet prezentaciju i način na koji će se predstaviti proizvodi i usluge kupcima.

Prepoznajući značaj internet prodaje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i poljoprivrede pokrenulo je inicijativu da se poljoprivrednicima iz cele Srbije pomogne da lakše i brže prodaju svoje proizvode. Putem novoosnovanog vebajta Agroponuda svi poljoprivrednici mogu ponuditi svoje proizvode. Oglašavanje putem Agroponude vrši se tako što se poljoprivrednici zainteresovani da na ovaj način prodaju svoje proizvode obraćaju savetodavcima iz Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Užice, a oni njihove podatke postavljaju na sajt Agroponude. Oglašavanje putem Agroponude je potpuno besplatno. Potrebni podaci treba da sadrže ime, prezime, broj poljoprivrednog gazdinstva, adresu poljoprivrednika, kontakt telefon, opis i količinu proizvoda koji se prodaje. Ponuda je po unošenju aktuelna najmanje 15 dana, ali se može po potrebi produžiti. Poljoprivrednici na ovaj način mogu prodavati živu stoku, voće, povrće, žitarice i slično.

Takođe, savetodavac može pružiti i informaciju o aktuelnoj ponudi poljoprivrednih proizvoda. Ukoliko je poljoprivrednik zainteresovan za kupovinu na primer kukuruza, pšenice i sl. savetodavac ga može povezati sa ponuđačem. Takođe, i sami poljoprivrednici koji imaju mogućnost korišćenja interneta putem sajta www.agroponuda.com mogu videti šta je trenutno u ponudi. Agroponuda predstavlja jedan moderan način spajanja poljoprivrednika sa potencijalnim kupcima njihovih proizvoda.

Bojana Nešić, dipl. ing.

Podizanje zasada crne ribizle

Za uzgoj ribizle postoje povoljni zemljišni i klimatski uslovi, kao i siguran plasman i povoljne cene za plod ribizle. Interes za uzgoj crne ribizle je u usponu, deficitarna je voćna vrsta, velike su joj šanse u izvozu.

Razlog za to je što je crna ribizla veoma korisna u ishrani čoveka, kao hrana i kao lek. Bogata je šećerom, vitaminima, mineralnim materijama. Veoma je bogata i bojanim materijama /antocijanima/ kako u mesu tako i pokožici ploda, zbog čega je jak antioksidans. Zahvaljujući tome je njena upotreba u ishrani veoma jaka preventiva za sprečavanje pojave karcinoma, po nekim ispitivanjima i za zaustavljanje daljeg širenja ove bolesti u njenom začetku.

Za gajenje joj najviše odgovaraju dublja, plodna, rastresita zemljišta. Praktično zemljišta pogodna za gajenje krompira i maline su pogodna i za ribizlu. U svakom slučaju treba izbegavati teška, posebno zemljišta koja su sklona zabarivanju. Pre podizanja zasada parcelu osloboditi od rizomskih korova. Posle oranja izvršiti razmeravanje radi obeležavanja međureda, koji treba da je 2,5-3 m. Potom se dobro zgoreli stajnjak rasturi pored kanapa u širini od oko 1,5 m, zatim se duboko frezerom unese u zemljište. Sadnju je najlakše obaviti u otvorenu brazdu, u koju se unese NPK đubrivo u količini kao za intenzivnije đubrenje krompira sredinom trake pođubrene stajnjakom, u rednom rastojanju 1,2-1,5m.

Za uzgoj crne ribizle odgovara nadmorska visina od 400 – 800 m. Pri podizanju malinjaka obavezno izbegavati mrazišta, uske doline pored potoka i rečica.

To je potrebno zbog ranog cvetanja crne ribizle i rizika izmrzavanja otvorenih cvetova i mladih plodića.

Količina padavina od oko 750 mm godišnje, od čega približno ista količina tokom zimskog i vegetacionog perioda je najčešće dovoljna za uzgoj ribizle bez navodnjavanja. Ukoliko dođe do pojave dužeg sušnog perioda, pogotovu u vreme porasta ploda poželjno je navodnjavanje zbog većeg prinosa i boljeg kvaliteta ploda.

Jagoda se uzgaja najčešće u sistemu žbunova. U jednom žbunu poželjno je da ima ukupno 12 izdanaka, od čega po 3 izdanka starosti po jednu, dve, tri i četiri godine. Naime svake godine od sadnje ribizle se ostavlja po 3 novo izbila izdanka, pravilno raspoređena, ostali jednogodišnji se uklanjaju. Pun razvoj žbuna se postiže u četvrtoj godini od sadnje, kada počinje i pun rod ribizle. U kasnijem uzgoju se uklanjaju izdanci stari 4 godine, a ponovo se ostavljaju 3 jednogodišnja izdanka.

Prinos ribizle po žbunu u punom rodu je 5-7 kg, što je oko 10-12 t/ha.

Životni vek ribizle je oko 20-25 godina.

Posebno je važno za proizvođače da je ribizla u poređenju sa malinom daleko manje zahtevna za radnom snagom, kao i da su troškovi podizanja zasada 3-4 puta manji nego kod maline. Posebno je značajan momenat berbe plodova. Naime, berba plodova se može obavljati u 1-2 navrata, a ne u 15-17 berbi kao kod maline. Takođe je značajna činjenica da proizvođač bira kada će brati ribizlu u punoj zreobi, te da berbu može odložiti i 7-8 dana a da pri tom nema opadanja plodova i umanjenja prinosa.

Nebojša Brzaković dipl.ing.

Faktori koji utiču na proizvodnju ovčijeg mleka

Mlečnost ovaca zavisi od više faktora, a najznačajniji su: genetska osnova, uslovi ishrane, uslovi držanja zdravstvena zaštita.

Rasa ovaca ima veliki značaj u proizvodnji mleka pod uslovom da vladaju minimalni uslovi da može da se ispolji genetski potencijal. Najmlečnije rase ovaca su istočno frizijska, avasi, lakon, sardinijska i dr.

Ukrštanje različitih rasa je brz i efikasan način povećanja proizvodnje mleka. Od svih mlečnih rasa istočnofrizijska ovca je najznačajnija zbog prenošenja osobina visoke mlečnosti na meleze rasa sa kojima se ukršta.

Uzrast ovaca je vrlo značajan za proizvodnju mleka. Ovce koje se prvi put jagnje i starije od 8 godina imaju značajno manju količinu mleka. Maksimalna količina kod ovaca manje mlečnosti luči se u 3 i 4 laktaciji, dok mlečnije rase najveće količine mleka imaju u periodu između 3 i 6 laktacije.

Tip rođenja ima značajan uticaj na ukupnu količinu mleka u laktacijama. Utvrđena je pozitivna veza između broja jagnjadi i mlečnosti majke. Dvojke, trojke ili četvorke sisanjem deluju stimulatивно na intezivniji rad mlečne žlezde koja proizvodi veće količine mleka nego ovce koje su ojagnile i dojile jedinice. To povećanje može da iznosi 25-30%.

Ishrana ovaca mora biti stalno adekvatna da bi se postigla maksimalna proizvodnja. Obrok mora biti kompletan količinski, u energetskom pogledu, raznovrsnosti hranjivih materija i njihove biološke vrednosti, a pre svega proteinskih materija.

Dejan Stanković dipl.ing.

Zasušivanje ovaca

Zasušivanje ovaca treba da se izvrši najmanje 15 dana pre početka mrkanja. U većini slučajeva ovce se same zasuše do tog perioda. Ako se ne zasuše 15 dana pre početka mrkanja treba ih postepeno zasušiti na sledeći način. U prvih 6 dana zasušenja ovce treba musti jednom dnevno, drugih šest dana svaki drugi dan, a nakon toga svaki treći dan. Ako se pravilno primeni navedeni metod ovce će se redovno zasušiti. Vrlo je važno da se kod zasušivanja ovce izmuzaju do kraja, a ne napola kako to neki rade, misleći da će tako ovce pre zasušiti. To je pogrešno a i štetno zbog samog vimena, jer se lako dobije zapaljenje vimena.

Dejan Stanković dipl.ing.

Stanje useva

Setva ozimih žita je obavljena na 80% planiranih površina, na 40-50% površina posejano je „semenom sa tavana“, što će rezultirati nižim prinosom. Berba kukuruza se privodi kraju a oko 80% ukupnih površina je obrato. Pronos kukuruza je dosta dobar kao i kvalitet kukuruza.

Ljubodrag Pantelić dipl.ing.

Prskanje jabučastog, koštičavog voća i maline u opadanju lista

PRSKANJE SE OBAVLJA RADI DEZINFEKCIJE VOĆNIH STABALA U CILJU SUZBIJANJA:

1. Prouzrokovala bakterioznu plamenjaču voćaka (*Erwinia amylovora*), kod jabučastog voća, koja je ove godine bila zastupljena u pojedinim zasadima jabuke i kruške.
2. Prouzrokovala rak rana na jabuci (*Nectria galigena*) i prouzrokovala crnog raka (*Sphaeropsis malorum*).
3. Bakterije, uzročnika raka rana i sušenja grana koštičavog voća (*Pseudomonas syringae*).
4. Prouzrokovala bakterijskih i gljivičnih oboljenja na malini.

5. Ostalih bakterija i gljiva, koje mogu da ostvare infekciju voćaka preko povreda i u ovom periodu godine i da nastave širenje tokom naredne vegetacije.

Za ovo tretiranje preporučujemo jedno od bakarnih sredstava, koja imaju dezinfekcionu ulogu, i to:

- CUPROXAT u konc. 0,50 % (500 ml na 100 l vode)
- FUNGURAN u konc. 0,40 % (400 gr na 100 l vode)
- BAKARNI OKSIHLORID 50 u konc. 0,75 % (750 gr na 100 l vode)
- CUPROZIN 35 WP u konc. 0,35 % (350 gr na 100 l vode)
- CUPRABLAU Z u konc. 0,35 % (350 gr na 100 l vode)

Prskanje je potrebno izvesti temeljno kupanjem stabala od vrha krošnje ka deblu, istim metodom kao i prolećna zaštita.

Zaštita bakarnim fungicidima u ovom periodu i u fazi bubrenja i pucanja pupoljaka je veoma važna u borbi protiv bakterijskih oboljenja na voću. Na taj način se smanjuje infektivni potencijal parazita za narednu vegetaciju

Milenko Gavrilović dipl.ing.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a(Cene žive stoke u Srbiji)

Cene žive stoke na stočnim pijacama 21-27.10.2013.god.				Klanične cene žive stoke 21-27.10..2013.god.			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena din/kg	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	120-150	Bikovi	Preko 500kg	HF	230
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	200-280	Bokovi	Preko 500kg	SM	220-300
Jarad	Sve težine	Sve rase	170-240	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	210-250
Junad	Do 300kg	SM	250	Junad	Do 300kg	SM	
Junad	350- 480kg	Sve rase	250	Junad	350- 480kg	Sve rase	210-250
Bikovi	Preko 500kg	SM	250	Junad	Preko 480	Sve rase	200-250
Krave za	Sve	SM	150-170	Krave za	Sve	SM	150-180

BILTEN 2013.

klanje	težine			klanje	težine		
Ovce	Sve težine	Sve rase	100-170	Ovce	Sve težine	Sve rase	100-150
Prasad	16-25kg	Sve rase	200-280	Prasad	16-25kg	Sve rase	210-250
Prasad	Do 15kg	Sve rase	240-280	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljenici	80-120kg	Sve rase	150-200	Tovljenici	80-120kg	Sve rase	170-200
Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	140-200	Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	150-180
Telad	80-160	SM	330-430	Telad	80-160	SM	320-410
Koze	Sve težine	Sve rase	100-130	Krmače za klanje	Preko 130kg	Sve rase	140-150

Cene žitarica u Srbiji zaključno sa 21.-27.10.2013.godine

Kukuruz	pšenica	Soja zrno	Suncokret
din/kg 15	din/kg 22	din/kg	din/kg

Cene povrća u Srbiji, zaključno sa 21-27.10..2013.godine(zelene pijace)

Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Boranija	100	Kupus	10-30
Brokoli	200	Luk beli	200
Grašak	/	Luk crni mladi	/
Karfiol	30-40	Luk crni	40-45
Krastavac	40-60	Paprika babura	95-100
Krompir	30-35	Paprika šilja	80-120
Krompir mladi		Paradaiz	35-65

BILTEN 2013.

Pasulj beli	240-250	Tikvice	90
Praziluk	20-45	Zelena salata	22
Spanać	40-50	Šargarepa	35-40

Cene voća sa kvantaške pijace 21-27.10.2013.godine

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka -Ajared	30-50	Kajsija	
Jabuka Delišes	40-50	Nektarina	50-60
Jabuka ostale	35-50	Orah	700-900
Kruška	65	Kupina	
Breskva	90	Grožđe crno	60-100
Grožđe belo	60-100	Šljiva	25-35

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“ DOO Užice

Tiraž:

300 primeraka